

Thông tin cho cộng đồng về trợ tử tự nguyện

Tóm tắt

Luật trợ tử tự nguyện ở Victoria cho phép người bệnh nặng ở giai đoạn cuối được dùng thuốc do bác sĩ kê toa để giúp họ chết vào thời điểm họ muốn.

Theo luật này, chỉ những người đáp ứng đủ mọi điều kiện sau mới có thể được trợ tử tự nguyện:

- họ bị bệnh nặng dự kiến sẽ gây tử vong trong vòng sáu tháng (hoặc 12 tháng đối với các bệnh thoái hoá thần kinh ví dụ bệnh tê liệt thần kinh vận động) và khiến người bệnh đau đớn không chịu nổi
- họ có thể quyết định về việc trợ tử tự nguyện và trao đổi điều đó với bác sĩ của mình
- họ là người lớn 18 tuổi trở lên
- họ đã sống ở Victoria ít nhất 12 tháng
- họ là công dân Úc hay thường trú nhân ở Úc.

Luật quy định thủ tục xin và tiếp cận thuốc trợ tử tự nguyện. Người muốn trợ tử tự nguyện cần phải trao đổi với bác sĩ ba lần riêng biệt về yêu cầu của mình (trong đó có một lần bằng văn bản). Cũng cần phải có hai bác sĩ đồng ý là người đó đáp ứng đủ điều kiện trợ tử tự nguyện.

Luật có rất nhiều biện pháp an toàn nhằm đảm bảo đây là quyết định của chính người đó và không ai bị gây áp lực bắt phải yêu cầu trợ tử tự nguyện.

Giới thiệu

Những vấn đề lúc cuối đời có thể rất đau buồn và khó khăn đối với nhiều người. Trong cộng đồng cũng có rất nhiều quan điểm khác nhau về cái chết và sự hấp hối và làm thế nào để cải thiện trải nghiệm cuối đời của mọi người. Vì những lý do này, một Ủy ban Quốc hội đã cân nhắc các vấn đề về [chăm sóc giảm nhẹ](#), [hoạch định chăm sóc trước](#) và trợ tử tự nguyện. Đã có nhiều cuộc tham vấn với mọi người trong cộng đồng cũng như với các tổ chức y tế, nhóm người tiêu dùng và chăm sóc, nhóm bệnh vực người khuyết tật, các tổ chức luật pháp, các cơ quan về sức khỏe tâm thần và nhân viên hành chính ngành y tế. Ủy ban đề xuất nên biến trợ tử tự nguyện thành luật pháp. Sau đó một hội đồng chuyên gia đã bàn bạc về nội dung luật trước khi đưa Dự thảo luật cho quốc hội. Trong suốt quãng thời gian này, nhiều người nói rằng họ muốn được thực sự lựa chọn vào cuối đời mình. Họ muốn quyết định mình cần được điều trị và chăm sóc như thế nào. Họ cũng muốn được lựa chọn chết ở đâu. Một số người còn muốn quyết định thời gian và cách thức chết cho mình.

Vào năm 2017, ở Victoria đã thông qua luật cho phép trợ tử tự nguyện. Luật sẽ bắt đầu từ ngày 19 tháng 6 năm 2019. Trợ tử tự nguyện tức là người bệnh nặng ở giai đoạn cuối có thể dùng thuốc do bác sĩ kê toa giúp họ chết vào thời điểm họ muốn. Chỉ những người đáp ứng đủ mọi [điều kiện](#) và tuân theo các [thủ tục](#) luật pháp quy định mới có thể tiếp cận trợ tử tự nguyện.

Quyết định của người muốn được trợ tử tự nguyện cần phải:

- **tự nguyện** (người đó tự quyết định)
- **trước sau như một** (người đó yêu cầu trợ tử tự nguyện ba lần riêng biệt trong quá trình này)
- **được cung cấp tin tức đầy đủ** (người đó hiểu rõ về bệnh, các phương án điều trị và chăm sóc giảm nhẹ của mình).

Phần lớn mọi người sẽ thấy [các dịch vụ chăm sóc giảm nhẹ và chăm sóc cuối đời](#) cung cấp sự hỗ trợ họ cần vào cuối đời mình. Các dịch vụ chăm sóc giảm nhẹ và chăm sóc cuối đời giúp cải thiện chất lượng cuộc sống cho những người bệnh nặng. Họ cũng hỗ trợ người chăm sóc và gia đình người bệnh nữa.

Ngay cả khi được chăm sóc tốt nhất, một số người vẫn phải chịu đau đớn quá sức chịu đựng của mình vào lúc cuối đời và có thể muốn yêu cầu giúp đỡ để chết. Nếu những người này đáp ứng đủ mọi điều kiện, và theo đúng thủ tục luật pháp quy định, họ có thể tiếp cận thuốc trợ tử tự nguyện.

Các câu hỏi thường gặp

Trợ tử tự nguyện là gì?

Luật trợ tử tự nguyện của tiểu bang Victoria cho phép người bệnh nặng ở giai đoạn cuối được dùng thuốc do bác sĩ kê toa để giúp họ chết vào thời điểm họ muốn. Chỉ những người đáp ứng đủ mọi [điều kiện](#) và tuân theo các thủ tục luật pháp quy định mới có thể tiếp cận trợ tử tự nguyện. Quyết định của người yêu cầu trợ tử tự nguyện cần phải:

- **tự nguyện** (người đó tự quyết định)
- **trước sau như một** (người đó yêu cầu trợ tử tự nguyện ba lần riêng biệt trong quá trình này)
- **được cung cấp tin tức đầy đủ** (người đó hiểu rõ về bệnh, các phương án điều trị và chăm sóc giảm nhẹ của mình).

Trợ tử tự nguyện có giống an tử (euthanasia) không?

Mọi người sử dụng những từ khác nhau để nói về trợ tử tự nguyện, và những từ này có thể khiến quý vị nghĩ tới quá trình này theo những cách khác nhau. Các nước khác sử dụng những từ khác nhau trong luật của mình. Victoria sử dụng 'trợ tử tự nguyện' bởi vì luật mới cho phép một số người vào lúc gần cuối đời có thể tự quyết định về cách thức và ngày giờ chết. Người đó cần phải tự yêu cầu trợ tử tự nguyện và luôn nắm quyền kiểm soát và có thể tự quyết định trong suốt quá trình này. Đây là một biện pháp an toàn chủ chốt trong luật ở Victoria. An tử là một cụm từ rộng hơn và có thể có nghĩa nhiều điều khác nhau.

Các điều kiện để được nhận trợ tử tự nguyện là gì?

Theo luật mọi người sẽ chỉ được tiếp cận thuốc trợ tử tự nguyện nếu họ đáp ứng đủ mọi điều kiện sau:

1. Họ cần phải bị bệnh nặng sẽ gây tử vong cho họ, và bệnh đó:
 - có thể gây tử vong trong vòng sáu tháng (hoặc 12 tháng đối với các bệnh thoái hoá thần kinh, ví dụ bệnh tê liệt thần kinh vận động)
 - khiến người đó đau đớn quá sức chịu đựng.
2. Họ cần phải có khả năng quyết định và trao đổi về quyết định trợ tử tự nguyện trong suốt [quá trình](#) yêu cầu chính thức.
3. Họ cũng cần phải:
 - là người lớn 18 tuổi trở lên
 - đã sống ở Victoria ít nhất 12 tháng
 - là công dân Úc hay thường trú nhân ở Úc.

Người bị khuyết tật hay bệnh tâm thần có thể nhận được trợ tử tự nguyện không?

Người bị khuyết tật hay bệnh tâm thần đáp ứng đủ [điều kiện](#) cũng có quyền yêu cầu trợ tử tự nguyện giống như những người khác trong cộng đồng. Tuy nhiên, nếu chỉ có khuyết tật hay bệnh tâm thần thì chưa đủ lý do để người đó được tiếp cận thuốc này. Giống như bất kỳ người nào khác, người bị khuyết tật hay bệnh tâm thần còn cần phải bị bệnh nặng có thể gây tử vong trong vòng sáu tháng (hoặc 12 tháng đối với các bệnh thoái hoá thần kinh) và có khả năng quyết định và trao đổi về quyết định trợ tử tự nguyện trong suốt quá trình này.

Người bị khuyết tật hay gặp khó khăn về giao tiếp có thể sử dụng thông dịch viên hoặc hình thức giúp đỡ khác. Xin hãy xem cả phần “Nếu người nào đó cần thông dịch viên hay giúp đỡ về giao tiếp thì sao?”

Người bị bệnh sa sút trí tuệ có thể nhận được trợ tử tự nguyện không?

Bị bệnh sa sút trí tuệ thì chưa đủ lý do để được tiếp cận thuốc này (cũng giống như với người bị khuyết tật hay bệnh tâm thần), nhưng người có chẩn đoán bị bệnh sa sút trí tuệ có thể hội đủ điều kiện nếu họ đáp ứng mọi điều kiện, trong đó có khả năng quyết định trong toàn bộ quá trình này. Khi bệnh sa sút trí tuệ ảnh hưởng tới khả năng quyết định của một người về trợ tử tự nguyện, họ sẽ không đáp ứng được điều kiện để được trợ tử.

Có thể yêu cầu trợ tử tự nguyện trong chỉ thị chăm sóc trước không?

Chỉ [thị chăm sóc trước hướng](#) dẫn mọi người quyết định về điều trị y tế trong trường hợp họ mất khả năng tự quyết định về vấn đề y tế. Một người không thể yêu cầu trợ tử tự nguyện trong Chỉ thị chăm sóc trước. Theo quy định những người yêu cầu trợ tử tự nguyện cần phải có khả năng quyết định trong suốt toàn bộ quá trình để đảm bảo quyết định của họ mang tính tự nguyện và trước sau như một.

Có thể yêu cầu trợ tử tự nguyện như thế nào?

Khi cân nhắc về việc yêu cầu trợ tử tự nguyện, bước đầu tiên là tìm hiểu thông tin về vấn đề này từ chuyên viên y tế (ví dụ bác sĩ đa khoa (bác sĩ gia đình), bác sĩ chuyên khoa hay y tá). Chuyên viên y tế chỉ có thể nói về trợ tử tự nguyện khi người đó chủ động hỏi họ trước.

Quá trình chính thức này bắt đầu khi một người đưa ra ‘yêu cầu lần đầu tiên’ cho bác sĩ của mình để được trợ tử tự nguyện.

Sau đó hai bác sĩ cần phải đồng ý, sau khi đã thẩm định độc lập, rằng người đó đáp ứng đủ mọi điều kiện về trợ tử tự nguyện. Tiếp theo, người đó cần phải ký vào đơn yêu cầu và đưa ra yêu cầu lần cuối bằng miệng trước khi họ có thể tiếp cận thuốc.

Để đảm bảo mọi người không quyết định vội vàng về việc tiếp cận thuốc trợ tử tự nguyện, không được hoàn tất quá trình này trong vòng dưới 10 ngày, trừ phi dự kiến họ sẽ qua đời trong thời gian đó.

Ai có thể giúp tiếp cận thuốc trợ tử tự nguyện?

Chỉ bác sĩ gia đình (GP) hay bác sĩ đa khoa mới có thể giúp mọi người trong suốt quá trình yêu cầu trợ tử tự nguyện. Các chuyên viên y tế khác, ví dụ y tá và nhân viên chăm sóc người cao niên, có thể cung cấp thông tin nhưng không thể giúp người đó tiếp cận thuốc.

Người bệnh sẽ dùng thuốc trợ tử tự nguyện như thế nào?

Phần lớn mọi người sẽ tự dùng thuốc, bằng cách nuốt. Nếu người đó không thể nuốt hoặc không thể tự mình dùng thuốc, họ có thể yêu cầu bác sĩ đưa thuốc cho họ.

Có phải tất cả các bác sĩ hoặc chuyên viên y tế khác đều phải tham gia giúp trợ tử tự nguyện không?

Không, luật pháp bảo vệ bác sĩ và các chuyên viên y tế khác, ví dụ y tá và dược sĩ, nếu họ không muốn tham gia giúp trợ tử tự nguyện bởi vì họ phản đối vì lý do lương tâm. Điều này nghĩa là không được ép buộc họ phải:

- cung cấp thông tin hay hỗ trợ về trợ tử tự nguyện
- thẩm định về trợ tử tự nguyện
- cung cấp hay cho thuốc sử dụng để trợ tử tự nguyện.

Có phải tất cả các dịch vụ y tế đều phải tham gia giúp trợ tử tự nguyện không?

Các dịch vụ y tế ở Victoria có thể lựa chọn muốn tham gia giúp trợ tử tự nguyện hay không. Các dịch vụ y tế không bắt buộc phải tham gia nếu họ không muốn. Ngoài ra, một số dịch vụ y tế có thể không có khả năng giúp trợ tử tự nguyện, ví dụ, trong trường hợp họ không phải đã đang chăm sóc mọi người vào lúc cuối đời. Ngay cả nếu một dịch vụ y tế không tham gia giúp, mọi người vẫn có thể hỏi bác sĩ hay chuyên viên y tế của mình xem họ có thể tới đâu để lấy thông tin về trợ tử tự nguyện.

Người chăm sóc, gia đình, bạn bè hay người hỗ trợ có thể yêu cầu trợ tử tự nguyện cho một người không?

Không, chỉ người muốn trợ tử tự nguyện mới có thể yêu cầu điều đó. Đây là một bộ phận quan trọng để đảm bảo quyết định của người đó mang tính tự nguyện. Một người có thể nhờ người chăm sóc, gia đình, bạn bè hay người hỗ trợ của mình đi cùng tới chỗ bác sĩ. Tới đó, bác sĩ có thể muốn nói chuyện riêng với người đó trước, rồi sau đó nói chuyện chung tất cả nếu người đó muốn.

Nếu một người có người quyết định điều trị y tế, người quyết định đó có thể yêu cầu trợ tử tự nguyện không?

Không, chỉ người quyết định muốn trợ tử tự nguyện có thể yêu cầu điều đó. [Người quyết định điều trị y tế](#) có thể quyết định về vấn đề điều trị chỉ trong trường hợp một người không thể tự quyết định cho mình, ví dụ, họ bị bất tỉnh. Một người yêu cầu trợ tử tự nguyện cần phải có khả năng tự quyết định trong suốt [quá trình](#) này.

Nếu cần thông dịch viên hoặc trợ giúp về giao tiếp thì sao?

Những người nói một ngôn ngữ khác ngoài tiếng Anh, kể cả Auslan (ngôn ngữ ký hiệu), có thể sử dụng thông dịch viên có bằng cấp phù hợp để giúp họ yêu cầu trợ tử tự nguyện. Họ cũng có thể sử dụng thông dịch viên trong khi bác sĩ thẩm định họ về trợ tử tự nguyện. Nếu có sự nghi ngờ về khả năng hiểu tiếng Anh của một người, khi đó cần phải sử dụng thông dịch viên có bằng cấp phù hợp.

Người bị khuyết tật gặp khó khăn giao tiếp có thể sử dụng hình thức giao tiếp họ muốn (ví dụ, dùng thiết bị hỗ trợ giao tiếp, viết, cử chỉ) để yêu cầu trợ tử tự nguyện. Họ cũng có thể nhờ chuyên viên trị liệu ngôn ngữ giúp họ giao tiếp với bác sĩ trong quá trình này, nếu cần.

Khi sử dụng thông dịch viên hay chuyên viên trị liệu ngôn ngữ, họ cần phải độc lập và được một tổ chức chuyên môn chỉ định. Thân nhân không được phép làm thông dịch viên.

Người gặp khó khăn trong việc viết có thể nhờ người khác ký vào tờ khai yêu cầu trợ tử tự nguyện cho họ. Người muốn yêu cầu trợ tử tự nguyện cần phải có mặt khi ký vào tờ khai này.

Bác sĩ có thể đề nghị một người yêu cầu trợ tử tự nguyện không?

Không, nếu bác sĩ hay chuyên viên y tế khác đề nghị một người yêu cầu trợ tử tự nguyện thì điều đó là phạm pháp. Bác sĩ không thể nói về trợ tử tự nguyện trừ phi người đó chủ động hỏi họ về vấn đề này trước.

Một khi một người đã quyết định yêu cầu trợ tử tự nguyện, họ sẽ làm việc cùng bác sĩ của mình trong suốt [quá trình](#) theo luật pháp quy định. Trong quá trình này, bác sĩ không được phép thuyết phục người đó yêu cầu trợ tử tự nguyện. Bác sĩ cần phải nhắc nhở người đó rằng họ không cần phải tiến hành trợ tử tự nguyện nếu lúc nào đó họ thay đổi ý định.

Một người có thể bị gây áp lực buộc phải yêu cầu trợ tử tự nguyện không?

Có những biện pháp an toàn nghiêm ngặt để đảm bảo một người tự quyết định yêu cầu trợ tử tự nguyện, và họ không bị người khác gây áp lực.

Chỉ người quyết định yêu cầu trợ tử tự nguyện mới có thể yêu cầu điều đó. Người chăm sóc, gia đình, bạn bè hay người hỗ trợ không được yêu cầu thay cho họ. Ngoài ra, bác sĩ cũng không được phép gợi ý để một người yêu cầu trợ tử tự nguyện. Họ chỉ được nói về vấn đề này khi người đó chủ động hỏi họ trước.

Trong [quá trình](#) này, hai bác sĩ cần phải quyết định là người đó đã hiểu rõ về căn bệnh, điều trị và các phương án chăm sóc giảm nhẹ của mình và có thể tự đi đến quyết định về trợ tử tự nguyện. Cả hai bác sĩ phải thẩm định rằng không có người nào ép buộc hay gây ảnh hưởng để người đó yêu cầu trợ tử tự nguyện. Cả hai bác sĩ này trước đó cần phải hoàn tất huấn luyện thẩm định một người về trợ tử tự nguyện.

Ngay cả sau khi một người đã bắt đầu [quá trình](#) này, họ vẫn có thể thay đổi ý định bất kỳ lúc nào cho tới tận lúc dùng thuốc.

Liệu có nguy cơ là người nào đó có thể yêu cầu trợ tử tự nguyện bởi vì họ không được chăm sóc giảm nhẹ không?

Trợ tử tự nguyện không phải để thay thế cho dịch vụ chăm sóc giảm nhẹ. Ở Victoria có rất nhiều [dịch vụ chăm sóc giảm nhẹ và cuối đời](#). Phần lớn mọi người yêu cầu trợ tử tự nguyện đều được các dịch vụ chăm sóc giảm nhẹ và cuối đời hỗ trợ và sẽ được khuyến khích nhận sự hỗ trợ này nếu họ chưa dùng các dịch vụ này.

Ai sẽ giám sát luật về trợ tử tự nguyện ở Victoria?

Hội đồng Tái xét Trợ tử Tự nguyện sẽ giám sát hoạt động trợ tử tự nguyện ở Victoria. Hội đồng sẽ đảm bảo luật và các thủ tục liên quan cung cấp được kết quả nhân ái đồng thời vẫn đảm bảo an toàn cho cộng đồng. Họ sẽ tái xét từng trường hợp trợ tử tự nguyện ở Victoria và đưa ra đề xuất thay đổi hay cải thiện luật pháp. Ngoài ra cũng có những tổ chức khác, ví dụ Cảnh sát Victoria, Nhân viên Điều tra cái chết bất thường và Cơ quan Điều hành Chuyên viên Y tế Úc, để đảm bảo tuân thủ luật pháp và các tiêu chuẩn chuyên môn.

Luật này sẽ bắt đầu vào ngày 19 tháng 6 năm 2019. Liệu có thêm thông tin cho những người đang cân nhắc về việc yêu cầu trợ tử tự nguyện không?

Có. Có thể tìm thông tin chi tiết cho những người đang cân nhắc trợ tử tự nguyện, trong đó có thủ tục và sự hỗ trợ, trên trang mạng của Bộ Y tế và Dịch vụ Nhân sinh, ở phần 'Chăm sóc cuối đời'. Xem phần [Trợ tử tự nguyện – Thông tin cho những người đang cân nhắc trợ tử tự nguyện](#)

<<https://www2.health.vic.gov.au/hospitals-and-health-services/patient-care/end-of-life-care/voluntary-assisted-dying/community-and-consumers>>.

Tôi thấy những vấn đề vào lúc cuối đời thật đau buồn. Tôi có thể nói chuyện với ai?

Một số người thấy buồn khi suy nghĩ về cái chết của mình và sự chăm sóc cuối đời. Nếu khi đọc những thông tin này khiến quý vị cảm thấy đau buồn, căng thẳng hay khủng hoảng tinh thần, quý vị có thể gặp bác sĩ gia đình hay chuyên viên y tế khác để thảo luận điều này.

Các dịch vụ liệt kê dưới đây cũng có thể giúp đỡ quý vị:

- [Lifeline](https://www.lifeline.org.au) <<https://www.lifeline.org.au>> (ĐT: 13 11 14) hỗ trợ và tư vấn trên điện thoại hoặc trên mạng 24 giờ một ngày, 7 ngày một tuần.
- [Australian Centre for Grief and Bereavement](https://www.grief.org.au) <<https://www.grief.org.au>> (ĐT: 1800 642 066) cung cấp dịch vụ chuyên biệt khắp tiểu bang cho người mất người thân (trong đó có tư vấn và nhóm hỗ trợ) cho cá nhân, trẻ em và gia đình.

Ngày xuất bản: Tháng 4 năm 2019